

Nr 91.

Av herr **Andersson, Lars**, och herr **Bergh**, om ökat anslag till understöd åt kontrollföreningsverksamhet.

Kontrollföreningsverksamheten inom Norrbottens län och sannolikt även inom andra småbrukarlän har under senare år på grund av ökade kostnader gått avsevärt tillbaka. Följderna härav synes bl. a. framträda i ökade svårigheter att inom sådana områden utnyttja kontrollassistenternas arbetstid på ett rationellt sätt. Inom Norrbottens län har, såsom framgår av nedanstående framställning, kontrollanslutningen under den senaste femårsperioden minskats kraftigt. Detta har i sin tur medfört ytterligare stark ökning av kontrollkostnaderna och som följd härav även avgifterna för jordbrukarna.

K o n t r o l l å r e t

	1948—49		1949—50		1950—51		1951—52		1952—53	
	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.
A-kontr.	887	5 163	849	4 800	817	4 984	487	2 957	405	2 430
B-kontr.	3	15	1	5	1	6	27	186	35	210
C-kontr.	801	4 416	697	3 734	475	2 644	168	1 022	100	540

Det synes oss i nuvarande läge nödvändigt att förbilliga kontrollen främst genom ökad anslutning och genom en geografiskt mera koncentrerad kretsindelning. Assistenterna borde också utöver den rena kontrollverksamheten kunna tillföras en del nya arbetsuppgifter till främjande av nötkreaturskötselns rationalisering och de enskilda djurens bättre utnyttjande. En effektiv utfodringsrådgivning synes ej minst för Norrbottens vidkommande kunna medföra förbättrad utfodringsteknik och förbättrat utnyttjande av de foderkvantiteter som regelmässigt måste tillföras nötkreatursbesättningarna.

Då de norrbottniska förhållandena på detta område ej minst till följd av de långa avstånden och glesbebyggelsen är exceptionella, blir möjligheterna att effektivt utnyttja assistenternas arbetstid ytterligare försämrade vid minskad kontrollanslutning. Detta framgår av nedan redovisade sammanställning över utnyttjandet av assistenternas arbetstid. Allteftersom kontrollanslutningen nedgått, har också assistenternas arbetstid utnyttjats sämre. Detta förklaras särskilt därmed, att den geografiska spridningen av anslutningen varit i stort sett densamma, vare sig den totala anslutningen varit större eller mindre.

Per assistent

	1948—49		1949—50		1950—51		1951—52		1952—53	
	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.	Besättn. st.	Kor st.
A-kontr.	39,8	223,0	36,9	208,7	35,5	216,7	34,8	211,2	33,8	202,5
B-kontr.	0,1	0,7	0,04	0,2	0,04	0,3	1,9	13,3	2,8	17,5
C-kontr.	36,4	200,7	30,3	162,3	20,7	115,0	12,0	73,0	8,3	45,0
Summa	76,3	424,4	67,24	371,2	56,24	332,0	48,7	297,5	44,9	265,0

Den framtida verksamheten på kontrollarbetets område synes böra bygga på ökad utfodringsrådgivning. Denna rådgivning bör då ej begränsas till enbart de besättningar, som anslutits till kontrollen. En effektiv utfodringsrådgivning torde många gånger kunna ge jordbrukarna impulsen till kontrollanslutning. Det synes erforderligt att inom Norrbottens län försöksvis inrätta ett antal kontrollkretsar, där assistenten förutom den rena kontrollverksamheten får här nämnda utfodringsrådgivning såsom arbetsuppgift. På så sätt bör man effektivare kunna utnyttja kontroll-assistenterna och samtidigt uppnå ett förbättrat utnyttjande av kreatursmaterialet. Härigenom torde man också, såsom framhållits, kunna uppnå en ökad kontrollanslutning och som följd därav en ökad produktion av högklassiga livdjur för avsalu, vilket måste anses vara av stor betydelse för Norrbotten, som i nämnda avseende numera utgör ett underskottsområde. Ifrågavarande försöksverksamhet är avsedd att bedrivas av Norrbottens läns hushållningssällskap.

Försöksverksamheten bör förläggas till de områden av länet, som hushållningssällskapet finner lämpliga. De härvid anställda assistenterna måste ha goda kvalifikationer för att kunna arbeta för en önskvärd utfodringsrådgivning och propaganda på nötkreatursskötselns område. De synes därför böra avlönas efter andra och högre grunder än dem som för närvarande gäller enligt löneavtal för kontrollassistenter. Dessa assistenter bör vara anställda hos hushållningssällskapet såsom extra befattningshavare, och sällskapet bör åläggas skyldighet att utföra kontrollen mot de ersättningar, som djurägarna härför har att erlægga enligt den centrala kontrollförningens bestämmelser. Det förutsättes, att dessa assistenter bör förses med motorfordon för att de bättre och snabbare skall kunna förflytta sig inom respektive kretsar. Vidare förutsättes, att de måste ha en sådan undervisningsvana, att de — vid sidan av kontrollarbetet och den mer individuella utfodringsrådgivningen — självständigt kan hålla föredrag och enklare kurser inom till denna verksamhet hörande områden.

Det norrbottniska jordbrukets driftresultat är med nu tillgängliga — till antalet tyvärr begränsade — bokföringsresultat dåligt belyst. Bokföringsverksamheten, som omhänderhas av hushållningssällskapet och bedrivs under nära medverkan från jordbruksinspektörernas sida, är många gång-

er på grund av långa avstånd och ringa anslutning synnerligen tidsödande. Då en utökning av bokföringsverksamheten är önskvärd, kan det också ifrågasättas, om icke den rådgivande och vägledande verksamheten på detta område försöksvis kunde överföras på dessa specialassistenter inom de dem underställda distrikten. Den intima kännedom, som dessa assistenter därigenom skulle erhålla rörande de enskilda jordbruken, deras ekonomiska förutsättningar och driftresultat, synes kunna bli av största värde för dem, ej minst då det gäller en ekonomisk riktig utfodringsrådgivning.

Ovannämnda försöksverksamhet beräknas medföra en kostnadsökning med 5 000 kronor per assistent och år. För finansieringen av dessa ökade kostnader måste, förutom ortsbidrag, även statsbidrag förutsättas. Om den försöksmässiga kontrollverksamheten efter här föreslaget mönster skall kunna få en för resultatens värde tillfredsställande omfattning, synes de medel, som kan erhållas genom ortsbidrag, inte kunna täcka mer än 50 procent av kostnadsökningarna. För den återstående kostnadshöjningen måste statsbidrag förutsättas. Statsbidrag synes därför bliva erforderligt med ett sammanlagt belopp av 10 000 kronor för varje år försöksverksamheten pågår.

Med stöd av vad som ovan anförts och med anhållan om att senare få inkomma till vederbörande utskott med detaljerad plan för den föreslagna försöksverksamheten får vi hemställa,

att riksdagen måtte under anslaget till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet för budgetåret 1953/54 anvisa ett belopp av 10 000 kronor till demonstrationsförsök inom Norrbottens län.

Stockholm den 23 januari 1953.

Lars E. Andersson.

Ragn. Bergh.
